

KH 25.04.2023 § 167
1418/02.05.04/2022

Valmistelija

Hallintojohtaja Henri Pätsi, p. 0401595715

Hallintojohtajan päätöksestä § 9/2023 (13.2.2023) on valitettu hallinto-oikeuteen.

Päätös liittyy asiakirjapyyntöön, jossa lainatarjouskilpailuun osallistunut ja sen voittanut Pudajärven osuuspankki pyysi muiden tarjoajien lainatarjouksia. Asiakirjojen luovuttamisesta on kieltäydytty.

Hallinto-oikeus pyytää lausuntoa valituksen johdosta 8.5.2023 mennessä.

Lausuntopyyntö ja valitus liitteineen on toimitettu kaupunginhallituksen jäsenille.

Kaupunginjohtajan esitys Kaupunginhallitus lausuu asiassa seuraavasti:

Pyydettyjen asiakirjojen luovuttamisesta on kieltäydytty julkisuuslain (621/1999) 24.1 §:n 20-kohdan perusteella. Ratkaisua tehtäessä on otettu soveltuvin osiin huomioon myös korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut 23.8.1991 T 1991 ja KHO:2013:90.

KHO:2013:90 mukaan: ”salassa pidettäviin asiakirjoihin voisivat kuulua lainaehdot // koskevat asiakirjat.”

Kaupunki on arvioinut, että erityisesti lainan marginaalia voidaan pitää salassa pidettävänä salaisena. Liikesalaisuudella tarkoitetaan liiketoiminnan kannalta merkityksellisiä tietoja, joita toiminnan harjoittaja ei ole tarkoittanut yleisön tietoon ja joiden pitämiseen poissa julkisuudesta yrityksellä voidaan katsoa olevan erityinen intressi. Kaupunki on arvioinut, että pankeilla on erityinen intressi pitää erityisesti lainatarjouksen marginaalit poissa julkisuudesta.

Edelleen KHO:2013:90 mukaan: ”Kaikkien edellä mainittujen päätösten julkisuus saattaa vaikuttaa haitallisesti valtion ottamien lainojen ehtoihin.”

Lainatarjousten luovuttamisen on vastaavasti arvioitu voivan johtaa mahdollisessa seuraavassa tarjouskilpailussa haitallisesti kaupungille tarjottujen lainojen ehtoihin. Vaikka todettaisiin, ettei asiakirjat kuulu ehdottoman liikesalaisuuden piiriin, kaupunki katsoo että kyseessä ovat muuta liiketoimintaa koskevat salaiset tiedot, joiden salassapito perustuu vahinkolausekkeen edellytyksiin. Tällöin salaaminen perustuu julkisuuslain 24.1 §:n 20-kohdan sijaan julkisuuslain 17-kohtaan, jonka mukaan: (Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä) asiakirjat, jotka sisältävät tietoja valtion, hyvinvointialueen, kunnan tai muun julkisyhteisön tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteisön, laitoksen tai säätiön liikesalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta liiketoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi mainituille yhteisöille, laitoksille tai säätiöille taloudellista vahinkoa tai saattaisi toisen samanlaista tai muutoin kilpailevaa toimintaa harjoittavan julkisyhteisön tai yksityisen

parempaan kilpailuasemaan tai heikentäisi julkisyhteisön tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteisön, laitoksen tai säätiön mahdollisuuksia edullisiin hankintoihin tai sijoitus-, rahoitus- ja velanhoitojärjestelyihin.

Asiassa on otettu huomioon myös se, ettei rahoituksen hankkiminen ole hankintalain alaista. Näin ollen laki ei edellytä, että tarjouskilpailu olisi tehty hankintalain mukaisesti. Näin ollen tarjousten luovuttamista tarjoajille ei puolla myöskään tarve turvata tarjoajille mahdollisuus tarkastaa onko asiassa noudatettu hankintalakia. Kyseessä ei siis ole julkinen hankinta.

Asiakirjapyyntö esittäjä on 24.2.2023 saapuneella sähköpostilla vahvistanut, että ”Tarjouksista annettavista tiedoista tulee käydä ilmi ainakin seuraavat tiedot: - luoton laina-aika; - luoton marginaali; - luoton korkosidonnaisuus koko luoton voimassaoloajalta; - luoton kokonaiskorke; - luoton toimitus- ja järjestelypalkkio; - muut luottoon liittyvät kustannukset.”

Pyydetyistä tiedoista ainoastaan kaikki muut paitsi laina-aika on ilmeisen julkinen. Sikäli kun ainakin marginaali on salassa pidettävä, luoton korkosidonnaisuuden koko voimassaoloajalta yhdessä luoton kokonaiskoron kanssa antaminen paljastaisi marginaalin suuruuden. Myös toimitus- ja järjestelypalkkio ja muut luottoon liittyvät kustannukset ovat kilpailullisesti merkittäviä seikkoja, joiden paljastamisen voi arvioida haitallisesti kaupungin taloudelliseen asemaan pyydetessä tarjouksia seuraavan kerran (jo tämän vuoden aikana).

Asiassa on tarkasteltu myös sitä, olisiko asiakirjoja tullut luovuttaa osin peitettynä. Ottaen huomioon, että pyyntö liittyy intressiin saada tietoon muiden tarjousten kilpailullisesti merkittävät tiedot, käytännössä kaikkien pyytäjän kannalta merkityksellisten tietojen tietojen peittämisestä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Asiassa on otettu huomioon lisäksi varovaisuusperiaate olla luovuttamatta ennakkopäätösten perusteella todennäköisesti salassa pidettäviä tietoja sisältäviä asiakirjoja.

Luettelo lausuntoon liitettävistä asiakirjoista:

- Valituksenalainen hallintojohtajan päätös §9/2023
- Sähköpostikeskustelu, jossa pyyntöä tarkennetaan (otsikko Vastaus asiakirjojen luovuttamisesta kieltäytyminen)

Prosessiosoite: kirjaamo (at) pudasjarvi.fi

Heikki Erkkilä, Juhani Jurmu ja Jorma Kouva ilmoittivat esteellisyytensä (yhteisöjäävi) ja poistuivat asian käsittelyn ajaksi.

Kaupunginjohtajan muutettu esitys

Kaupunginhallitus:

1) lausuu asiassa seuraavasti:

Pyydettyjen asiakirjojen luovuttamisesta on kieltäydytty julkisuuslain (621/1999) 24.1 §:n 20-kohdan perusteella. Ratkaisua tehtäessä on otettu soveltuvin osiin huomioon myös korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut 23.8.1991 T 1991 ja KHO:2013:90.

KHO:2013:90 mukaan: "salassa pidettäviin asiakirjoihin voisivat kuulua lainaehdot // koskevat asiakirjat."

Kaupunki on arvioinut, että erityisesti lainan marginaalia voidaan pitää salassa pidettävänä salaisena. Liikesalaisuudella tarkoitetaan liiketoiminnan kannalta merkityksellisiä tietoja, joita toiminnan harjoittaja ei ole tarkoittanut yleisön tietoon ja joiden pitämiseen poissa julkisuudesta yrityksellä voidaan katsoa olevan erityinen intressi. Kaupunki on arvioinut, että pankeilla on erityinen intressi pitää erityisesti lainatarjouksen marginaalit poissa julkisuudesta.

Edelleen KHO:2013:90 mukaan: "Kaikkien edellä mainittujen päätösten julkisuus saattaa vaikuttaa haitallisesti valtion ottamien lainojen ehtoihin."

Lainatarjousten luovuttamisen on vastaavasti arvioitu voivan johtaa mahdollisessa seuraavassa tarjouskilpailussa haitallisesti kaupungille tarjottujen lainojen ehtoihin. Vaikka todettaisiin, ettei asiakirjat kuulu ehdottoman liikesalaisuuden piiriin, kaupunki katsoo että kyseessä ovat muuta liiketoimintaa koskevat salaiset tiedot, joiden salassapito perustuu vahinkolausekkeen edellytyksiin. Tällöin salaaminen perustuu julkisuuslain 24.1 §:n 20-kohdan sijaan julkisuuslain 17-kohtaan, jonka mukaan: (Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä) asiakirjat, jotka sisältävät tietoja valtion, hyvinvointialueen, kunnan tai muun julkisyhteisön tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteisön, laitoksen tai säätön liikesalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta liiketoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi mainituille yhteisöille, laitoksille tai säätöille taloudellista vahinkoa tai saattaisi toisen samanlaista tai muutoin kilpailevaa toimintaa harjoittavan julkisyhteisön tai yksityisen parempaan kilpailuasemaan tai heikentäisi julkisyhteisön tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteisön, laitoksen tai säätön mahdollisuuksia edullisiin hankintoihin tai sijoitus-, rahoitus- ja velanhoitojärjestelyihin.

Asiassa on otettu huomioon myös se, ettei rahoituksen hankkiminen ole hankintalain alaista. Näin ollen laki ei edellytä, että tarjouskilpailu olisi tehty hankintalain mukaisesti. Näin ollen tarjousten luovuttamista tarjoajille ei puolla myöskään tarve turvata tarjoajille mahdollisuus tarkastaa onko asiassa noudatettu hankintalakia. Kyseessä ei siis ole julkinen hankinta.

Asiakirjapyynnön esittäjä on 24.2.2023 saapuneella sähköpostilla vahvistanut, että "Tarjouksista annettavista tiedoista tulee käydä ilmi ainakin seuraavat tiedot: - luoton laina-aika; - luoton marginaali; - luoton korkosidonnaisuus koko luoton voimassaoloajalta; - luoton kokonaiskorko; - luoton toimitus- ja järjestelypalkkio; - muut luottoon liittyvät kustannukset."

Pyydetyistä tiedoista ainoastaan kaikki muut paitsi laina-aika on ilmeisen julkinen. Sikäli kun ainakin marginaali on salassa pidettävä, luoton korkosidonnaisuuden koko voimassaoloajalta yhdessä luoton kokonaiskoron kanssa antaminen paljastaisi marginaalin suuruuden. Myös toimitus- ja järjestelypalkkio ja muut luottoon liittyvät kustannukset ovat kilpailullisesti merkittäviä seikkoja, joiden paljastamisen voi arvioida haitallisesti kaupungin taloudelliseen asemaan pyydettäessä tarjouksia seuraavan kerran (jo tämän vuoden

aikana).

Asiassa on tarkasteltu myös sitä, olisiko asiakirjoja tullut luovuttaa osin peitettynä. Ottaen huomioon, että pyyntö liittyy intressiin saada tietoon muiden tarjoutusten kilpailullisesti merkittävät tiedot, käytännössä kaikkien pyytäjän kannalta merkityksellisten tietojen tietojen peittämistyötä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Asiassa on otettu huomioon lisäksi varovaisuusperiaate olla luovuttamatta ennakkopäätösten perusteella todennäköisesti salassa pidettäviä tietoja sisältäviä asiakirjoja.

Luettelo lausuntoon liitettävistä asiakirjoista:

- Valituksenalainen hallintojohtajan päätös §9/2023
- Sähköpostikeskustelu, jossa pyyntöä tarkennetaan (otsikko Vastaus asiakirjojen luovuttamisesta kieltäytyminen)

Prosessiosoite: kirjaamo (at) pudasjarvi.fi

; ja

2) tarkastaa tämän pykälän heti kokouksessa.

Päätös

Muutettu esitys hyväksyttiin. Pykälä tarkastettiin heti kokouksessa.

Jakelu

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus (sisältäen myös em. luettelon mukaiset asiakirjat)